

ISSN 2079-1828

Донецький національний університет
імені Василя Стуса
Факультет історії та міжнародних відносин

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Засновано у 1999 р.

№ 1 (66) 2020

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Факультет історії та міжнародних відносин

**ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ**

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Рік заснування – 1999

№ 1 (66), 2020

Вінниця – 2020

Головний редактор: Темірова Н. Р., д-р іст. наук, проф.

Заступник головного редактора: Гедьо А. В., д-р іст. наук, проф.

Відповідальний секретар: Кузіна К. В., канд. іст. наук, доц.

Редколегія: Аваліані Е., д-р іст. наук, проф., професор факультету соціальних наук Міжнародного Чорноморського університету (Грузія); Бут О. М., д-р іст. наук, проф., професор кафедри історії України Донецького національного університету імені Василя Стуса; Грідіна І. М., д-р іст. наук, проф., професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Маріупольського державного університету; Дудко І. Д., д-р іст. наук, проф., завідувач кафедри політичної історії ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»; Задунайський В. В., д-р іст. наук, проф., професор кафедри світової історії нового і новітнього часу Українського католицького університету; Іваницька О. П., д-р іст. наук, проф., професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету імені Василя Стуса; Литвиненко Р. О., д-р іст. наук, проф., завідувач кафедри всесвітньої історії Донецького національного університету імені Василя Стуса; Петкевич К., доктор габ., проф., директор Східного інституту Університету ім. Адама Міцкевича в Познані (Польща); Романова І., д-р іст. наук, проф., професор академічного департаменту історії Європейського гуманітарного університету (Литва); Стяжкіна О. В., д-р іст. наук, проф., ст. наук. співробітник відділу історії України другої половини ХХ століття Інституту історії України НАН України; Тодоров І. Я., д-р іст. наук, проф., професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету.

Рекомендовано до друку Вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса (протокол № 9 від 28.02.2020 р.)

Включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з історичних наук, затвердженого наказом МОН України № 515 від 16.05.2016 р.

Зареєстровано Міністерством юстиції України. Свідоцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ № 16418–4890 ПР від 01.12.2009 р.; Серія КВ № 22883–12783 ПР від 17.07.2017 р.

Адреса редакції:

Факультет історії та міжнародних відносин,
Донецький національний університет
імені Василя Стуса,
вул. 600-річчя, 21,
Вінниця, 21021

© Донецький національний університет
імені Василя Стуса, 2020

E-mail: istordoslidzhennya@gmail.com

Електронна версія: <http://jhpr.donnu.edu.ua/index>

ЗМІСТ

Студії з української історії

<i>Дубяга Андрій</i> . Поховання катакомбної культури міжріччя Дніпра та Дону з бронзовими ножами.....	5
<i>Петрова Інна</i> . Генеалогія селянських родин с. Тернівка Черкаського повіту Київської губернії за матеріалами ревізійних переписів кінця XVIII – середини XIX ст.....	16
<i>Довжук Ігор</i> . Роль інженерно-технічної інтелігенції в становленні та розвитку промисловості Півдня України модерної доби	31
<i>Короткова Олена</i> . Соціальний вплив духівництва на життя русинського населення Америки на шпальтах часопису «Свобода» кінця XIX – початку XX ст.	43
<i>Прилипо Руслан</i> . Матеріальне забезпечення безробітних в УСРР у 1920-х рр.	53
<i>Грузова Тетяна</i> . «Контрреволюціонери в рясі»: як знищували духовенство в радянській Україні (1932–1933 рр.).....	68
<i>Теміров Богдан</i> . Постаць Степана Бандери на сторінках шкільних підручників з історії	86
<i>Докашенко Віктор</i> . Профспілки та безпека праці у призмі політичних викликів «відлиги»	97
<i>Литвиненко Роман</i> . Микола Олімпійович Гриценко (17.07.1912–08.12.1979): до біографії видатного українського актора.....	119
<i>Мелексіцев Кирило</i> . Історія України в політичних маніпуляціях епохи постправди.....	130

Студії із зарубіжної історії

<i>Шульга Світлана</i> . Чеський елемент у російських військових формуваннях доби Великої війни.....	143
<i>Клиніна Тетяна</i> . Джеймс Бірнс – Державний секретар і політичний суперник Гаррі Трумена	158

Рецензії та огляди літератури

Сузір'я ректорів і професорів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара / <i>Бут Олександр, Пятницькова Ірина</i>	169
Відомості про авторів	183

CONTENT

Studios on Ukrainian history

<i>Dubiaha Adriy.</i> Burials of catacomb culture inter-rivers Dnieper and Don with bronze knives	5
<i>Petrova Inna.</i> Genealogy of the village families of Ternivka (Cherkask county, Kiev region) by the materials of the revision census of the end of the XVIII – middle of the XIX century.....	16
<i>Dovzhuk Igor.</i> The role of engineering and technical intelligence in the fomation and development of the South of Ukraine industry modern ages.....	31
<i>Korotkova Olena.</i> Social impact of the cleritory on life Ruthenians population of America on the coils of the «Freedom» journal late XIX – early XX century.....	43
<i>Prilipko Ruslan.</i> Financial support for the unemployed in the USSR in the 1920s	53
<i>Hruzova Tetiana.</i> Counter revolutionists in rhasons: haw clergy was being eliminated in the Soviet Ukraine (1932–1933).....	68
<i>Temirov Bohdan.</i> Stephan Bandera's figure on the pages of school history books	86
<i>Dokashenko Viktor.</i> Trade unions and labor safety in the prism of political challenges of the thaw	97
<i>Lytvynenko Roman.</i> Mykola Olimpiyovych Grytsenko (July 17, 1912 – December 8, 1979): to the biography of a grate ukranian actor	119
<i>Mieliekiestsev Kyrylo.</i> History of Ukraine in the political manipulations of the «post-truth era»	130

Foreign history studios

<i>Shulha Svitlana.</i> Czech element in Russian military formations of the Great War.....	143
<i>Klinina Tetiana.</i> James Byrnes – Secretary of State and political rival of Harry Truman.....	158

Reviews and literature reviews

Constellation of rector and professors of Oles Honchar Dnipro national university / <i>But Alexander, Pyatnitskova Irina</i>	169
<i>Information about the authors</i>	183